

Ewa Perłakowska

NOWE PRAWO ARCHIWALNE. POSTULATY ŚRODOWISKA ARCHIWISTÓW

Od ponad 15 lat trwają w Polsce prace nad przygotowaniem nowej i równocześnie nowoczesnej ustawy dotyczącej archiwów i dokumentacji, w której zostałyby uwzględnione efekty dokonanych po 1989 roku przemian w szeroko rozumianym życiu politycznym, społecznym i gospodarczym. Przygotowanych zostało już kilka różnych projektów ustaw. Niestety prace te kończyły się jedynie na bieżących nowelizacjach dotychczasowej ustawy archiwalnej z 1983 roku. Nowelizacje te, odpowiadające w mniejszym lub większym stopniu bieżącym potrzebom kraju, poważnie naruszyły nie tylko strukturę ustawy, ale i dotychczasową metodykę pracy archiwalnej. W chwili obecnej Polska jest chyba jedynym krajem bloku państw postkomunistycznych, który jeszcze nie uchwalił nowej ustawy archiwalnej.

W roku 2008 będziemy obchodzić 25 rocznicę uchwalenia ustawy z dnia 14 lipca 1983 roku o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach. Wydaje się, że dobrym projektem uczczenia tej rocznicy, będzie uchwalenie nowego prawa dotyczącego archiwów i dokumentacji.

Na początku 2007 roku Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych zintensyfikował prace państwowej służby archiwalnej nad przygotowaniem nowego projektu ustawy. W tym celu – inaczej niż w realizowanej dotychczas w NDAP procedurze – rozpisana została jeszcze przed wypracowaniem gotowego projektu ankieta do wszystkich archiwów państwowych, rozszerzona następnie na inne środowiska archiwalne, takie jak: archiwa wyodrębnione, archiwa zakładowe, stowarzyszenia archiwistów, ośrodki akademickie. Zakres ankiety sprzyjał ustaleniu aktualnego stanu potrzeb archiwistów w zakresie regulacji prawnej archiwistyki i zarządzania dokumentacją bieżącą w kancelarii. Wyzaczył tym samym pewien kierunek w pracach – powołanego w dniu 29 maja 2007 roku – zespołu do opracowania projektu nowej ustawy w zakresie zagadnień archiwalnych.

Celem referatu jest przeanalizowanie postulatów środowiska archiwistów polskich w odniesieniu do zakresu regulacji, które powinny się znaleźć w projekcie nowego prawa dotyczącego archiwów i dokumentacji. Postulaty te ustalone zostały na podstawie zebranych odpowiedzi na ankietę Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych

z 2007 r. Wynikają także z dotychczas opracowanych projektów prawa archiwalnego, z wyrażanych przez archiwistów na łamach czasopism archiwalnych poglądów oraz z prowadzonej w internecie dyskusji.

Zamierzeniem podjętej w referacie analizy będzie próba ustalenia podmiotu i przedmiotu projektowanej regulacji prawnej z konkretnymi propozycjami do przyszłych dyskusji.